

SADRŽAJ

UVOD	1
1. Pojava i značaj menadžmenta	1
2. Uloga menadžmenta u procesu upravljanja preduzećem	2
3. Pojmovno određenje menadžmenta	3
4. Naučni pristup izučavanju menadžmenta	6
<i>Prvi deo</i>	
KONCEPT I STRUKTURA MENADŽMENTA	9
<i>Glava I</i>	
NASTANAK I RAZVOJ MENADŽMENTA	11
I. POJAVA MENADŽMENTA	11
1. Istorijat menadžmenta	11
2. Definisane menadžmenta	13
II. RAZVOJ MENADŽMENTA	18
1. Profesionalni menadžment	18
2. Naučni menadžment.....	20
3. Škole menadžmenta.....	21
3.1. Klasična škola menadžmenta	21
3.2. Škola ljudskih odnosa	22
3.3. Škola teorije odlučivanja	24
3.4. Škola nauke o menadžmentu	24
3.5. Škola teorije sistema.....	25
3.6. Situaciona škola menadžmenta	25
III. PRINCIPI MENADŽMENTA.....	26
1. Osnovni principi menadžmenta.....	26
2. Fajolovi principi menadžmenta	27
3. Veberovi principi menadžmenta.....	30
<i>Glava II</i>	
DIVERSIFIKACIJA MENADŽMENTA	31
I. VRSTE MENADŽMENTA	31
1. Strategijski menadžment	32
1.1. Definicija strategije	32
1.2. Klasifikovanje strategija	33
1.3. Strategija preduzeća i njeno formulisanje	37
1.4. Strategijski menadžment	39

1.4.1. Strategijski menadžment preduzeća	40
1.4.2. Strategijski menadžment poslovne jedinice.....	43

2. Operativni menadžment.....	45
3. Menadžment poslovnih područja	48

II. PREDUZETNIK, MENADŽER I LIDER

KAO NOSIOCI UPRAVLJAČKOG PROCESA	52
--	----

1. Preduzetnik kao nosilac upravljačke funkcije.....	52
2. Menadžer u upravljačkom sistemu preduzeća	54
3. Liderstvo kao manifestacija menadžmenta	56
4. Menadžerski nivoi	58

Glava III

STRATEŠKO UPRAVLJANJE

TEHNOLOŠKIM RAZVOJEM PREDUZEĆA	61
--------------------------------------	----

I. NUŽNOSTI RAZVOJA PREDUZEĆA	61
-------------------------------------	----

1. Faktori razvoja.....	63
1.1. Podsticajni faktori razvoja	66
1.2. Ograničavajući faktori razvoja.....	68

2. Tehničko-tehnološki progres kao faktor razvoja preduzeća	70
--	----

3. Globalni razvoj preduzeća u funkciji tehnološkog razvoja	72
--	----

4. Strategija tehnološkog razvoja preduzeća	74
---	----

II. FORMIRANJE STRATEGIJE

TEHNOLOŠKOG RAZVOJA PREDUZEĆA	76
-------------------------------------	----

1. Ciljevi razvoja	77
1.1. Usaglašenost razvojnih ciljeva.....	77
1.2. Tehnološki razvoj kao razvojni cilj.....	79

2. Izbor strategije tehnološkog razvoja preduzeća.....	81
--	----

3. Transfer tehnologije kao strategijska opcija tehnološkog razvoja preduzeća	86
--	----

III. TRANSFER TEHNOLOGIJE KAO INSTRUMENT

RASTA I RAZVOJA PREDUZEĆA.....	89
--------------------------------	----

1. Definisanje transfera tehnologije	89
--	----

2. Predmet i vidovi transfera tehnologije.....	93
--	----

3. Mesto i uloga transfera tehnologije u razvojnoj strategiji preduzeća.....	95
---	----

4. Glavni oblici transfera tehnologije	98
--	----

4.1. Materijalna prava na tehnologiju.....	99
--	----

4.1.1. <i>Specifičnosti patentne zaštite</i>	99
--	----

4.1.2. <i>Licenca kao pravo korišćenja industrijske svojine</i>	101
---	-----

4.2. Dugoročna proizvodna kooperacija	104
---	-----

4.3. Poslovno-tehnička saradnja.....	108
4.4. Zajednička ulaganja	112
4.5. Moguće kombinacije oblika transfera tehnologije	115

Drugi deo

FUNKCIJE MENADŽMENTA.....	117
----------------------------------	------------

Glava IV

PLANIRANJE.....	119
I. DEFINISANJE I CILJ PLANIRANJA	119
1. Pojam planiranja.....	119
2. Sadržaj procesa planiranja	122
3. Nužnost i ciljevi planiranja	126
II. UTVRĐIVANJE CILJEVA U PROCESU PLANIRANJA	130
1. Definisanje pojma cilj.....	130
2. Glavna ciljna područja planskih odluka	131
III. UTVRĐIVANJE POLITIKE KAO ELEMENT PLANSKOG ODLUČIVANJA.....	136
1. Definisanje politike preduzeća	136
2. Klasifikovanje politika preduzeća	138
IV. POSLOVNA STRATEGIJA KAO ELEMENT PLANSKOG ODLUČIVANJA.....	142
1. Definisanje strategije	142
2. Karakteristika strategije	145
3. Područja strateških odluka	148
V. PROGRAM KAO ELEMENT PLANSKOG ODLUČIVANJA	151
1. Definisanje programa	151
2. Sadržaj programa	152
3. Projekti kao delovi programa	154
VI. PLAN KAO ELEMENT PROCESA PLANIRANJA	156
1. Definisanje plana preduzeća	156
2. Fleksibilni planovi	158
3. Budžet kao oblik planskog dokumenta	159
4. Podela planova prema vremenu koje obuhvataju	161
4.1. Dugoročni planovi.....	162
4.2. Srednjoročni planovi	163
4.3. Kratkoročni planovi	164
4.4. Operativni planovi.....	165

ORGANIZOVANJE	167
I. ORGANIZOVANJE KAO FUNKCIJA MENADŽMENTA	167
1. Definisane funkcije organizovanja	167
2. Sadržina funkcije organizovanja	168
3. Teorija organizovanja	169
3.1. Tradicionalna teorija	170
3.1.1. <i>Klasična teorija</i>	170
3.1.2. <i>Teorija birokratije</i>	171
3.1.3. <i>Teorija humanih odnosa</i>	172
3.2. Savremeni pristupi organizovanju	172
3.2.1. <i>Sistemske pristup</i>	172
3.2.2. <i>Situacioni pristup</i>	173
3.2.3. <i>Bihevioristički pristup</i>	175
II. PRINCIPI ORGANIZACIJE RADA	175
1. Principi organizacije individualnog rada	176
1.1. Principi minimalnog psihofizičkog naprezanja i princip produktivnosti	176
1.2. Faktori od kojih zavisi psihofizičko naprezanje	178
2. Principi organizacije kolektivnog rada	181
2.1. Princip jedinstva suprotnih interesa	181
2.1.1. <i>Pojam principa jedinstva suprotnih interesa</i>	181
2.1.2. <i>Obezbeđenje suprotnosti interesa između službi izvršne funkcije</i>	182
2.1.3. <i>Obezbeđenje jedinstva suprotnih interesa kroz funkciju upravljanja</i>	185
2.2. Princip jedinstva cilja	186
2.2.1. <i>Pojam principa jedinstva cilja</i>	186
2.2.2. <i>Organizovana sprovođenje principa jedinstva cilja</i>	187
2.3. Princip stimulisane inicijative kolektiva	188
2.3.1. <i>Pojam principa stimulisane</i>	188
2.3.2. <i>Sistemi nagrađivanja u mezoekonomskim organizacijama</i>	189
2.3.3. <i>Sistem raspodele dohotka kao instrument stimulisane radnika</i>	192
III. ANALIZA I SINTEZA POSLOVA	195
1. Organizaciona struktura kompanija	195
2. Utvrđivanje posebnih poslova	197
3. Povezivanje poslova u radne zadatke	199
3.1. Podela rada	200

3.2. Specijalizacija posla	201
3.3. Proširenje radnih zadataka	203
3.4. Inovacije u strukturi i trajanju radnog vremena	204
4. Grupisanje poslova i formiranje radnih jedinica	207
4.1. Grupisanje poslova	207
4.2. Formiranje organizacionih jedinica	210
4.3. Metodi departmanizacije	213
4.3.1. Osnovni metodi departmanizacije	213
4.3.2. Pomoćni metodi departmanizacije	220
IV. DECENTRALIZACIJA UPRAVLJANJA	223
1. Pojam i nastanak decentralizacije	223
2. Principi decentralizacije upravljanja	225
3. Proces organizovanja poslovnih jedinica	227
3.1. Strategijske poslovne jedinice	230
3.2. Profitni centri	231
3.3. Centri troškova	232
3.4. Centri prihoda	232
V. ORGANIZACIONI OBLICI PREDUZEĆA	233
1. Svojniski oblici organizovanja privrednih subjekata	233
2. Integracioni oblici organizovanja preduzeća	235
Glava VI	
ZAPOŠLJAVANJE	239
I. PROCES UPRAVLJANJA LJUDSKIM RESURSIMA	240
1. Definisanje kadrovskog menadžmenta	240
2. Pronalaženje kadrova	242
3. Izbor kadrova	244
4. Osnovne karakteristike	248
4.1. Fiziologija rada	249
4.2. Psihologija rada	250
4.3. Sociologija rada	251
4.4. Uloga ljudskog faktora u organizaciji	252
II. KADROVSKA POLITIKA PREDUZEĆA	255
1. Planiranje kadrova	255
2. Uključivanje i obučavanje novih radnika	259
2.1. Prijem novih radnika	259
2.2. Obučavanje kadrova	260
2.2.1. Proces obučavanja radnika	263
2.2.2. Proces pripremanja menadžera	266
2.2.3. Kadrovska politika u funkciji tehnološkog razvoja	271
3. Napredovanje	274

Glava VII

UTICANJE	277
I. KOMUNIKACIJA U ORGANIZACIJI	278
1. Definisiranje komunikacija	278
2. Komunikacioni sistem	279
II. MOTIVACIJA U ORGANIZACIJI	283
1. Definisiranje motivacije	283
2. Razvoj teorija o motivaciji	285
2.1. Tradicionalni koncept motivacije	
– Škola naučnog upravljanja	285
2.2. Teorija međuljudskih odnosa	286
2.3. Model ljudskih resursa	287
3. Savremene teorije o motivaciji	289
3.1. Teorija o ljudskim potrebama	289
3.1.1. Maslovljeva teorija potreba	289
3.1.2. Herzbergova teorija potreba	291
3.2. Teorija procesa motivacije	293
III. VOĐSTVO	294
1. Definisiranje vođstva kao menadžerske sposobnosti	294
2. Autoritet i vođstvo	296
3. Stilovi vođstva	297
4. Integrisanje radnika i poslovanja	299
IV. ORGANIZACIONO PONAŠANJE	
I KULTURA PREDUZEĆA	300
1. Definisiranje pojma organizaciono ponašanje	300
2. Organizaciona kultura i organizaciona klima	303
2.1. Pojam i karakteristike organizacione kulture preduzeća	304
2.2. Organizaciona klima	307
2.3. Upravljanje organizacionom kulturom	309

Glava VIII

KONTROLISANJE	311
I. POJAM I ZNAČAJ FUNKCIJE KONTROLISANJA	311
1. Pojam funkcije kontrolisanja	311
2. Značaj funkcije kontrolisanja	312
II. GLAVNE KARAKTERISTIKE PROCESA KONTROLISANJA	315
1. Utvrđivanje standarda i metoda merenja performansi	315
1.1. Metode utvrđivanja standarda	317
1.2. Principi uspostavljanja standarda	318
2. Merenje performansi	319
3. Poređenje ostvarenih sa standardnim veličinama	320

4. Analiziranje i korigovanje devijacije	321
III. VRSTE KONTROLE I NJENA ORGANIZACIJA U PREDUZEĆU	321
1. Vrste kontrole	321
2. Organizacija funkcije kontrolisanja	325
3. Interna kontrola	327
4. Eksterna kontrola	328
5. Parametri uspešnosti kontrole	330
LITERATURA	333